

ÜLKEDE, BÖLGEDE, DÜNYADA BARIŞ!

2004 yılındaki Pamukova hızlı tren faciası ile büyük yıkım ve kayıplara yol açan 1999 Marmara Depreminin yıldönümünde durum nedir? Bu sorunun objektif yanıtları “Ulaşımında Demiryolu Gerçeği Oda Raporu”, “Ulaşım ve Trafik Politikalarında Planlama Gerekliği” ve “Türkiye’de Deprem Gerçeği” başlıklı Oda Raporlarında verilmiştir. Yine belirtmek isteriz ki, AKP iktidarı demiryolu politikalarında toplumu yanlış bilgilendirme yöntemini izlemeye, deprem ve yapı denetimi politikalarını ise rant esaslı olarak düzenlemeye devam etmektedir.

İktidar birçok konuda olduğu gibi demiryolu politikalarında da dezenformasyon eşliğinde gerçekleri ve tarihi tahrip ediyor. Örneğin Başbakan Cumhuriyet tarihi ile demiryolları ağı üzerinden de hesaplaşarak sık sık “demir ağlar örüyoruz” diyor. Hükümetin demiryolu politikası, TCDD Kanunu Tasarısında görülebileceği gibi TCDD’nin serbestleştirme, özelleştirme yöntemleriyle tasfiyesidir. İktidarın bütün çabası 1950’ye kadar yapılan demiryolu ağının atıl bırakılması, yatırımların imaja yönelik yüksek hızlı tren projelerine kaydırılması ve 1950’den beri süren karayolları ağının geliştirilmesine yöneliktir. Yaygın demiryolu ağını ifade eden konvansiyonel hatların % 41’i, toplam demiryollarının da % 38’i Cumhuriyetin ilanından önce yapılmıştır. 1923–1950 yılları arasında ise yılda ortalama 172 km olmak üzere toplam 4 bin 465 km; 1950 yılından sonra ise yılda ortalama 45,6 km demiryolu inşa edilmiştir. 1950 yılı itibarıyla 9 bin 204 km olan toplam demiryolu hattı uzunluğu bugün yüksek hızlı tren hattı da dahil olmak üzere ancak 11 bin 940 km’dir.

* * *

İktidar 1999 Marmara, 2003 Bingöl ve 2011 yılındaki Van depremlerinden toplum yararına hiçbir ders çıkarmamış, aksine deprem ve yapı denetimi politikalarını, “Türkiye’de Deprem Gerçeği” Oda Raporunda ayrıntılı olarak irdendiği üzere mühendislik, mimarlık hizmetlerinin tasfiyesi ve rant esaslarına uygun olarak düzenlemiştir. İlgili yönetmelikler yanı sıra 17.08.2011 tarihli 648 sayılı KHK ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunda yapılan değişikliklerle yasanın denetim kapsamı daraltılmış, denetimsiz yapılaşmanın sınırları genişletilmiştir.

“Kamu-özel sektör işbirliği” yaklaşımının deprem gibi komplike ve tamamen kamusal düzeydeki bir sorumluluk alanına sokulması Ulusal Deprem Stratejisi Eylem Planı 2012-2023 ile gerçekleşmiş ve kamu idari yapısı ile kamusal hizmetleri serbestleştirip, özelleştirmenin yaygınlaşmasına hizmet edilmiştir.

Yapı denetimiyle ilgili son yönetmelik değişiklikleri kapsamında; “Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in 16, 57, 58, 64. maddelerinde; “Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in de 4, 5, 6, 7. maddelerinde değişiklik yapılmış ve her iki yönetmelikte yapılan değişiklikler sonucunda sicil durum belgelerinin Meslek Odaları tarafından düzenlenmesi kuralı kaldırılmıştır.

31.05.2012 tarihli Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile de hiçbir kayıt ve koşula bağlı kalmaksızın yerleşim yerleri, orman alanları, kıyılar, boğaziçi, meralar, kültür ve tabiat varlıkları, tarım arazileri, zeytinlikler gibi özel koruma altında olan alanlar 3194 sayılı İmar Kanunu ve imara ilişkin hükümler ihtiva eden özel kanunlar da dahil olmak üzere özel mevzuatlardaki kısıtlamalara bağlı kalmaksızın, rezerv yapı alanları, riskli alanlar ve riskli yapı statüsüne alınıp, tasfiye, dönüştürme, yeniden yerleştirme ve yıkım işlemlerine tabi tutulacaktır. Yeni sermaye birikimi politikaları ve rant uğruna yapılan bütün bu değişiklikler deprem, yapı denetimi, kentsel dönüşüm süreçlerinde çok ağır toplumsal sonuçlara mal olacaktır.

* * *

Hükümetin sermaye yanlısı, emek ve halk karşıtı politikaları yaz boyunca sürdü. Hükümet, 12.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren bir torba yasa ile 4046 sayılı özelleştirmeye ilgili yasanın bir maddesinde yaptığı değişiklikle linyit kömür sahaları ve termik santrallerin özelleştirmesinin önünü açtı. HES’ler ülke geneline yayılıyor, elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirmeleri sürüyor, serbest sağlık bölgeleri oluşturuluyor, motorin ve akaryakıtta zamlar sürüyor, 4+4+4 gerici eğitim politikalarının yol açtığı sorunlar ve tüm bunlara karşı mücadeleler devam ediyor.

Yine hükümetin bu politikalarının yanısıra ülkemizde ve Ortadoğu’da uyguladığı barış karşıtı politikalar nedeniyle ciddi sorunlar yaşadığımız açık olarak görülmektedir.

1 Eylül Dünya Barış Günü ile başlayan Eylül ayı Türkiye genelinde bir mücadele ayı olacak, Odamız da emekten ve demokrasiden yana tüm kesimler ile birlikte alanlarda “Ülkede, Bölgede, Dünyada Barış” istemini yükseltecektir.

Bir önceki bültende yayımlanan 44. Dönem Oda Çalışma Programı bütün çalışmalarımıza rehberlik edecektir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu